

M3456/HMTU

NSZZ

SOLIDARNOŚĆ

SERWIS INFORMACYJNY
ZARZĄD REGIONU „POBRZEŻE”

4. X. 1981r.

Serwis Zjazdowy

Nr 13

ÓSMY DZIEŃ OBRAD - sesja przedpołudniowa

Kolejny dzień obrad plenarnych rozpoczął się jak zwykle o godz. 9-tej. Jak poinformowano na wstępie, w programie obrad pozostało jeszcze następujące zagadnienie: blok programowy, tj. dyskusja nad trzecią częścią programu oraz nad częścią ogólną i wolne wnioski. Jak z powyższego wynika, przy sprawnym przebiegu obrad, Zjazd potrwa jeszcze trzy do czterech dni.

Następnie głos zabrał gość Zjazdu John Herker - dyrektor Wydziału Spraw Międzynarodowych Kanadyjskiego Kongresu Pracy.

Bursiawymi oklaskami nagrodzono z kolei wystąpienie przedstawicieli uczniów szkoły podstawowej nr 8 im. Jans Matejki w Sopocie./autorów wystawy rysunków eksponowanych na sali obrad/

W dalszej części obrad zapoznano delegatów z uchwałą Komisji Statutowej, która w związku z ratyfikacją poprawionego statutu i zatwierdzeniem projektu regulaminu wyboru władz postanowiła rozwiązać się, uznając, że wykonała powierzone przed nią zadanie.

Przedstawicielka Komisji Mandatowej przedstawiła delegatom ostateczny projekt procedury prezentowania kandydatów do KK i KR, przewidujący, że: kandydat przedstawia się sam, podając imię i nazwisko a pozostałe informacje /wiek, zakład pracy, zawód, przynależność organizacyjną, itd/ umieszczone są na karcie wyborczej, każdy z kandydatów dysponuje dwoma minutami na zwięzłą prezentację swego programu, w przypadku prezentacji kandydatów do KK na podium wchodzi równocześnie wszyscy kandydaci z danego regionu, a w przypadku prezentacji kandydata do KR na podium będzie wchodziło po dziesięciu, kolejno wg listy wtorecznej. Przedstawioną propozycję przyjęto. Następnie przystąpiono do kontynuowania przerwanej wczoraj dyskusji programowej.

Stanisław Osiniek/reg. Środkowo-Wschodni/ odczytał skierowany do delegatów apel członków „Solidarności” i uczestników ruchu „troska o życie” w Lublinie oczekujących podjęcia przez delegatów „trudu obrony podstawowego prawa człowieka jakim jest - prawo do życia”. Przechodząc do zasadniczego tematu swego wystąpienia, którym był punkt pierwszy, teza 29 projektu programu mówiący o niedopuszczalności przeszkadzania w odbiorze informacji w postaci m.in. zagłuszenia stacji radiowych. Poinformował, że był wnioskodawcą przyjętej przez ZED w Świdniku 27.04.br. uchwały o zaprzestaniu zagłuszenia radiostacji Radia Wolna Europa oraz przez przypomnieć swoją argumentację na ten temat a dotycząca głównie sprawy deficytu energii elektrycznej. Ponieważ podopy te nadal zachowały swoją aktualność postuluje aby przynajmniej przez okres trzy tygodnie zachowanie /tu: RWE/ nie były zagłuszane.

Argumenty ekonomiczne nie są zresztą jedynymi, twierdził delegat, przypominając wywiad z Januszem Groszkowskim zamieszczony w Literaturze 7 maja br.

Janusz Błędkowski /Dolny Śląsk/ informując, że jest reprezentantem Wrocławskiej Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego Kombinstu P Z L „HYDROL”, jednego z zakładów które po strajkach w roku 1970 i 1976 stały się przedmiotem napaści i represji ze strony aparatu partyjnego i organów ścigania stwierdził, że żądanie jego zakładu pracy bulwersują m.in. problemy odpowiedzialności osób winnych przestępstw przeciwko społeczeństwu, ujęte w tezie 25 programu. Wskazał, że należy zażądać ujawnienia i ukarania zleceniodawców i wykonawców stronań z czerwca 1956r. z grudnia 1970 oraz antyrobotniczego odwetu z roku 1970, jak również wszystkich antyspołecznych działań. Nie chodzi przy tym o to by się m.ści i nie tylko o to, żeby najbardziej oburzające akcje bezprawia zostały rozliczone zgodnie ze społecznym poszanowaniem sprawiedliwości. Najważniejsze, to konieczność zabezpieczenia się przed bezprawiem w przyszłości, aby ktokolwiek znowu wystąpił przeciwko społeczeństwu zastanowił się trzy razy. Powszechna musi być świadomość, że każde bezprawie wcześniej czy później będzie ukarane. Jeżeli mamy żyć, pracować i szukać wyjścia z kryzysu, to nie mogą pozostawać na stanowiskach, w błogim spokoju ludzie pokroju Kociołka, Czubińskiego i im podobnych, którzy poprzez różnego rodzaju prowokacyjne działania są burzycielami spokoju społecznego. Wszyscy oni powinni być ukarani - stwierdził delegat. Kończąc, zaproponował aby w myśl zasady, że 2ku należy przede wszystkim przeciwdziałać, wnieść do programu sformułowanie stwierdzające, że dla zapobieżenia w przyszłości degeneracji życia społecznego i gospodarczego związek będzie publicznie pętnował ludzi, instytucje i organizacje działające z szkodą społeczeństwa i narodu, oraz brać będzie w obronę tych wszystkich, którzy swoją postawą przyczyniają się do zapobieżenia i zwalczania nieprawidłowości w aparacie władzy. Delegat wskazał też aby bezpośrednio po Zjeździe podjąć zdecydowane działania kładące kres mnożącym się ostatnio bezprawnym aktom władz prokuratorских na nasz związek. Należy użyć wszystkich dostępnych środków aby zapewnić związkowi bezpieczeństwo.

Eugeniusz Szumiejski /Dolny Śląsk/ poruszając m.in. sprawę stosunku związku do władz PRL stwierdził, że związek zawsze stał przed dylematem czy władzę traktować jako monolit, czy też wyszukiwać wśród niej takich instytucji i organizacji, które są związkowi przychylnie i z którymi można współpracować. Miniony rok wykazał jednak, że takich instytucji - przychylnych narodowi jeszcze nie ma. Delegat złożył też wniosek aby spośród uczestników Zjazdu wybrać zespół do spraw wyborów do rad narodowych i Sejmu oraz drugi zespół dla przeprowadzenia referendium zakładowego na temat samorządu.

Ignacy Czeżyk /reg. Środkowo-Wschodni/ stwierdził, że program jest jego zdaniem martwy w sferze zapisu tzn. poszczególne hasła nie są obciążone duchem. W związku z tym zaproponował m.in. aby do tez 26-28 dodać pewnego rodzaju preambułę stwierdzającą, że cały naród jest odpowiedzialny za przyszłe pokolenie i że edukację narodową, dlatego też rzeczoznikiem pozytywnych przemian w edukacji narodowej powinno być całe społeczeństwo. Oświata polska powinna służyć narodowi stać jej celem i zasadą funkcjonowania będą społecznie określone i egzekwowane. Pracownicy oświaty i wychowania będą upowszechniać taki model edukacji jaki naród uzna za własny.

Tadeusz Wasniewski /Białystok/ ustosunkowując się do wypowiedzi delegata, członka PZPR, w dniu 30.09. stwierdził, że wielu uczciwych członków PZPR krytykę partii i tzw. aktywu partyjnego przyjmuje pod swoim adresem co jest autym nieporozumieniem. Wszystkie kryzysy gospodarcze i społeczne - polityczne spowodowane są interesami aparatu partyjnego, a nie postawami szeregowych członków partii. Zaproponował aby Zjazd podjąć zdecydowane wysiłki politycznej od gospodarczej, przeprowadzenia wolnych demokratycznych wyborów do rad narodowych i Sejmu, uwolnienia wszystkich więźniów politycznych tj. powszechnej amnestii z aktem abolicyjnym, zsekcy wielopartyjności.

Wielopartyjność, polityka gospodarcza i społeczna zaproponowana przez KPN, problem ekonomiczny prof. S. Kurowskiego to jego zdaniem droga wyjścia z obecnego kryzysu.

Adam Strzembosz /Mazowsze/, członek KKK Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości skupił się w swej wypowiedzi na kwestii niezawisłości sądu podkreślający konieczność walki o nią. Przypomniąc, że sejmowe ustawy o cenzurze oraz o samorządzie i przedsiębiorstwie umożliwiają odwoływanie się do sądu po ostateczne rozstrzygnięcie konfliktu w związku z czym należy koniecznie domagać się zmiany ustawy o sądach powszechnych - jest to podstawowy warunek samorządności. Całe społeczeństwo musi poznać prawdę o funkcjonowaniu sądu. W imię tej prawdy trzeba - postulował delegat - dokonać zmian i uzupełnień w projekcie uchwały programowej /swoje propozycje A. Strzembosz zgłosił uprzednio do Komisji Uchwał i Wniosek/. Widział ponadto konieczność systematycznego opracowywania i publikowania aktów zamania praworządności w ciągu minionych 36 lat. Zaspelował też o poparcie całego związku dla grupy roboczej do spraw praworządności.

Jacek Bukowski /reg. Mazowsze/ rozpoczął od omówienia szans przebudowy polskiego państwa. Są duże - by ich nie utracić należy uwzględnić działania się zewnętrznych i układać się w Europie. Zaproponował, aby w najbliższym czasie - o ile będzie to możliwe - związek uprządkował porozumienia społeczne i zbudował z nich materiał stanowiący podstawę do negocjacji z rządem. Należy precyzyjnie wytyczyć trzy obszary działań: PZPR-u, "Solidarności" i obszar pośredni. Był to ostatni głos w dyskusji programowej. Obrady trwają.

Po przerwie Prezydium Zjazdu poinformowało, że napłynęły doń trzy przewie jednostronne wnioski formalne o zakończenie dyskusji programowej. W wyniku głosowania wniosek został przyjęty.

Następnie przedstawiciel Komisji Mandatowo-Wyborczej odczytał komplet porawek, jakie należało ponieść do danych zawartych na liście wyborczej do Komisji Rewizyjnej. Rozpoczął się prezentacja kandydatów. Każdy z nich przedstawiał się i miał 2 minuty na sformułowanie programu oraz na odpowiedź na pytanie z sali.

Kandydaci podchodzili do mikrofonu w kolejności alfabetycznej, w swoich krótkich ekspozycjach wypowiadali się o tym, jak widzą swoją rolę w pracach KKK, na co mają zamiar położyć szczególny nacisk. Komisja Rewizyjna jest jak wiadomo, organem powołanym do kontroli dwóch zasadniczo kwestii: zgodności działań władz związku ze statutem i związkowych finansów. Za udziałem nowo wybranej KKR na dwa takie zespoły tematyczne opowiedziało się kilku kandydatów. Wyborców interesowała m.in. sprawa łączenia funkcji. Pytano, czy dany kandydat podaje wszystkim obowiązkom pracując w zarządzie regionu czy komisji zakładowej, a równocześnie będąc członkiem Krajowej Komisji Rewizyjnej. Padły również pytania o przynależność partyjną, o stosunek do ostatecznej decyzji Prezydium KKP w sprawie samorządu i pytania sprawdzające kwalifikacje kandydatów.

Kilka minut po trzynastej prezentacja została zakończona. Ogłoszono przerwę obiadową.

O godz. 15,30 zamknięciem drzwi na salę obrad rozpoczęli wybory do Krajowej Komisji Rewizyjnej. Na wstępie D. Nowakowska, przewodnicząca Komisji Mandatowo-Wyborczej, poinformowała, że obecnych jest 717 delegatów, co stanowi 89,9% uprawnionych do głosowania. Liczba ta spełnia warunki statutowe. Członkowie Komisji Mandatowo-Wyborczej rozdali delegatom listy wyborcze. Następnie KKW przekazała głos Komisji Skrutacyjnej do głosowań tajnych. Przewodnicząca tej Komisji B. Błaszczewska przypomniała delegatom zasady dokonywania skreśleń. W skład Krajowej Komisji Rewizyjnej wejdzie 21 osób. Aby głos był ważny, pozostawić należy na karcie wyborczej nie więcej, niż 21 nazwisk nie skreślonych. Głosowanie zakończyło się o godz. 16,20

Następnie rzecznik prasowy Zjazdu J. Onyszkiewicz, przedstawił delegatom informacje o prasowych echaх Zjazdu. Z informacji tych wynika, że sposób relacjonowania Zjazdu w prasie krajowej nie zmienił się i pozostaje nadal raczej spokojny.

Prowadzący obrady przedstawił delegatom prośbę dziennikarzy polskich akredytowanych przy Zjeździe o włączenie do oświadczenia z dnia 27.09.1981r. do oficjalnych dokumentów Zjazdu. Oświadczenie to, zawierające protest dziennikarzy przeciwko kolejnym wykorzystaniom telewizji polskiej do spowodowania w przedmiotnym obrębie Zjazdu napięcia w kraju /chodzi i reporter z Kopalni Szczygłowice/ - podpisać 106 osób.

Delegaci stowarzyszeń twórczych i artystycznych na swym posiedzeniu w dniu 28.09.1981r. postanowili, że związki zrzeszone w Komitecie nie wezmą udziału w statucie Radikomitetu z art. 83 Konstytucji PRL".

Odczytano także apel jednego z delegatów /S.Pawlicki/ do wszystkich aktorów, artystów i naukowców o zaprzestanie współpracy z telewizją polską. Po tym wystąpieniu udzielono głosu przew. ORZ NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Janowi Kułajowi. Wystąpienie J. Kułaję podajemy w całości oddzielnie.

Następnie przedstawiono treść oświadczenia, w którym mówi się o datowaniu aparatu władzy do odzawienia ruchu samorządowego żądóg. Dyrektorzy odgórnie powołują komisje organizacyjno-wyborcze pod przewodnictwem pierwszych sekretarzy, które mają przygotować wprowadzenie, wg modelu władzy, samorządu. W oświadczeniu stwierdzono, że przyjęte przez Sejm ustawy nie dają dyrektorom tego prawa. Związek poprze rozwijający się ruch samorządowy. Autorami tego oświadczenia byli: Z.Kowalewski /ziemia Łódzka/, J.Karpiński /reg.Srodkowo-Wschodni/, J. Dymar /reg.Mazowsze/. Delegaci zdecydowali przesłać je do Komisji Uchwał i Wniośków.

Z kolei zabrał głos przewodniczący Komisji Uchwał i Wniośków J.Dowgiałko, który odczytał dwa teksty projektu uchwały w sprawie samorządu Pierwszy z nich sformułowany przez Izajewskiego /reg.Mazowsze/ i z poprawkami przedstawiony jako własny Komisji Uchwał i Wniośków, drugi zaś jest autorstwem G.Palki /ziemia Łódzka/. Z.Kowalewski /ziemia Łódzka/, H.Seweryńskiego /reg.Mazowsze/. Różnica między tymi tekstami sprowadza się głównie do tego, że w projekcie komisji sprawa referendum jest odsunięta na okres sześciu miesięcy, zaś we wniosku Łódzkim będzie to realizowane prawie natychmiast.

Piotr Pradecki /reg.Pomorze Zachodnie/ - zarzucił projektom małą czytelność i zbyt trudny język. Projekty te, w zasadzie chwala uchwałą sejmową. Wniośkuje, aby autorzy poprawek zbrali się razem z Komisją Uchwał i Wniośków i ustalili jednomyślnie, jasny projekt uchwały.

W końcowej części dyskusji Grzegorz Palke /reg.ziemia Łódzka/ uważając, że prace nad uchwałą trwają zbyt długo, zaproponował aby przystąpić natychmiast do głosowania obu projektów. Zeuważał, iż projekt Łódzki zawiera wyrażne stanowisko związku, na którym będą się mogły oprzeć samorzady w tej trudnej aktualnie sytuacji.

Większością głosów zdecydowano, aby w tym momencie głosować nad projektem uchwały. W głosowaniu przyjęto projekt uchwały Łódzkiej.

Następnie zezwolono Eligiuszowi Naszkowskiemu /reg.Piłski/ na odczytanie projektu uchwały w sprawie obrony niezależnych wydawców związkowych.

Władze prowadzą zakrojona na coraz szerszą skalę skądę zestraszania, zatrzymanie i kierowanie do sądu wniośków dotyczących osób związanych z wydawaniem prasy związkowej, a także utrudnienia w zakresie druku i kolportażu. Zjazd powinien zobowiązać się do stworzenia właściwych warunków prasie, a w ramach kontrakcji powinno się nie dopuścić do gruku niektórych gazet partyjnych, a także zgodzić na ewentualne akcje solidarnościowe.

Związek powinien stworzyć punkt informacyjny dla tych spraw i powołać zespół obradców. Można to uczynić w biurze informacji Mazowsza. Projekt ten odesłano, po głosowaniu, do dalszego opracowania do Komisji Uchwał i Wniośków.

O godz. 20.49 odczytano wyniki wyborów członków Komisji Rewizyjnej. Spośród 59 delegatów kandydujących do KKR wymagana większość głosów /50% + 1, tj. 401 ważnie oddanych głosów/ uzyskali:

1/ Adam Strzembosz /Mazowsze/	559 głosy
2/ Dwa Makowskie /Dolny Śląsk/	550 głosów
3/ Jeczy Mohl /Małopolska/	550 głosów
4/ Gabriel Flamiński /Dolny Śląsk/	446 głosów
5/ Aleksander Małachowski /Mazowsze/	445 głosów
6/ Ryszard Kotarski /Gorzów Wlkp./	449 głosów
7/ Jadwiga Szczęskiewicz /ziemia łódzka/	403 głosy.

Ponieważ zgodnie z regulaminem wyboru władz „Solidarności” Komisja Rewizyjna składa się z 21 członków, oczekuje nas jeszcze drugie tura głosowania.

DOKUMENTY ZJAZDU

Stanowisko naszego związku w sprawie samorządu pracowniczego i samodzielności przedsiębiorstw zostało wyrażone w uchwale Zjazdu podjętej w dniu 8.09.br. Było ono więc znane Sejmowi PRL, który w dniu 25.09.br.m uchwalił ustawę o przedsiębiorstwach państwowych oraz ustawę o samorządzie zakłogi przedsiębiorstwa państwowego.

Sejm odstąpił w ustawach od uzgodnionego z Prezydium KKP kompromisu dotyczącego sposobu powoływania dyrektora przedsiębiorstwa państwowego. Był on wyjątkowo daleko idącym ustępstwem, mającym na celu uniknięcie konfliktu z władzami państwowymi. Sejm nie uwzględnił również stanowiska związku w wielu innych, wyjątkowej wagi sprawach dotyczących samorządu pracowniczego i samodzielności przedsiębiorstw. Mimo to Zjazd, kierując się duchem porozumienia, nie odrzuca tych ustaw w całości.

Zgodnie z wcześniejszą uchwałą Zjazdu postanowia poddać pod referendum w zakładach pracy te przepisy obu ustaw, które w reakcy sposób odbiegają od stanowiska związku oraz zagrażają samorządności i samodzielności przedsiębiorstwa o tym samym w reformie gospodarczej.

Oczekujemy, że zmiany w obu ustawach dotyczyć będą w szczególności:

1. przepisów dotyczących zarządzania przedsiębiorstwem. Zjazd wyraża pogląd, że przedsiębiorstwem winna zarządzać załoga poprzez decydowanie o wszystkich istotnych sprawach przedsiębiorstwa,
2. przepisu określającego skład komisji konkursowej wyłaniającej kandydatów na dyrektora przedsiębiorstwa. Jesteśmy zdania, że określenie składu oraz powoływanie owej komisji winno być wyłącznym i niezbywalnym prawem Rady Pracowniczej,
3. przepisu określającego przedsiębiorstwa, których dyrektorzy mają być powoływani i odwoływani przez organ założycielski. Zjazd jest zdania, że na liście owej komisji mogą znajdować się jedynie zakłady stroyeniowe, przedsiębiorstwa podlegające Ministrowi Finansów oraz przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Sprawiedliwości, działające przy zakładach karnych.
4. przepisu zezwalającego organowi założycielskiemu na nałożenie na przedsiębiorstwo państwowe obowiązku wykonania określonych zadań. Uważamy, że może to mieć miejsce jedynie w wypadku klęski żywiołowej oraz zadań wynikających z niezłęcznych potrzeb obywateli kraju. we wszystkich tych przypadkach organ założycielski winien zapewnić odpowiednie środki materialne oraz podnieść koszty związane z nałożonym zadaniem.
5. przepisu zezwalającego na zmuszenie przedsiębiorstwa do przytapienia do zrzeczenia przedsiębiorstw. Zjazd uważa, że przepis ten może dotyczyć wyłącznie przedsiębiorstw wskazanych wyżej w pkt. 3.

Komisja Krajowa przedstawi Sejmowi wyniki referendum wraz z wnioskiem o dokonanie odpowiedniej nowelizacji ustawy o samorządzie zakłogi przedsiębiorstwa państwowego oraz ustawy o przedsiębiorstwach państwowych.

Zjazd stoi na stanowisku, że treść przepisów wykonawczych obu ustaw oraz ustaw towarzyszących winno być ustalona w porozumieniu ze związkami zawodowymi.

W walce o samorząd pracowniczy i przedsiębiorstwo społeczniczne związek nadal będzie postępował zgodnie z wolą załóg. Związek zapewnił zakłogi, że podejmie wszystkie kroki niezbędne do ochrony samorządu.

Zjazd wzywa wszystkie zakłogi do tworzenia autentycznych samorządów pracowniczych na zasadach zgodnych ze stanowiskiem związku.

Sprawa, która zajęła końcowy fragment dzisiejszego dnia obrad, wzbudząc wiele emocji, było ogłoszenie w środkach masowego przekazu podwyżki cen papierosów i twierdzenie, że nastąpiło to w porozumieniu ze związkami zawodowymi. Na wniosek Wiesława Pieni /Piotrków Trybunalski/ poparty przez większość delegatów, zabrał głos Jan Rulewski /reg. Bydgoski/.

Poinformował, że rząd zgłosił gotowość przeprowadzenia podwyżki już w czerwcu bieżącego roku, kiedy to poinformowano o tym grupę roboczą KMP o/s stabilizacji gospodarki. Związek uznał wówczas, że nie zajmuje się tego typu sprawami i, że nie należy to do kompetencji tego zespołu. Kiedy rząd przeszedł do Prezydium KMP swe stanowisko w sprawie podwyżki - Prezydium uznało je za możliwą, uzależniając to jednak od ujawnienia kwoty, jaką uzyska się dzięki tego typu operacji i od skierowania jej na cele socjalne. W aktualnej sytuacji Rulewski zaproponował, by Zjazd wystosował protest, którego dwoma podstawowymi elementami byłyby: stwierdzenie, że rząd dokonując podwyżek nie tylko na używki, ale prawie na wszystkie artykuły konsumpcyjne oraz sadanie wstrzymanie podwyżek do czasu opracowania przez rząd chociażby prowizorycznego systemu rekompensat. Ujawnienie faktu, że o planowej podwyżce wiadzieli już dość wcześnie i, że zasadniczo ją akceptowano, wywołało lawinę oskarżeń pod adresem Prezydium KMP i personnelnie J. Rulewskiego a także Bogdana Lissa, który to ucieknął pod koniec sierpnia br. w rozmowach na ten temat z wicepremierem państwowej komisji cen. Powtarzały się zarzuty braku konsultacji, lekceważenia opinii załóg, niedoświadczenia. Wzywano do stanowczej akcji ze strajkami protestacyjnymi włącznie. Atak na KMP i jej Prezydium wywołał protest Lecha Wałęsy, który winę za zaistniałą sytuację obarczył wyjątkownie J. Rulewskiego.

Kopielono w ZR "Przebie", nakład 3000 egz.